



*Näcken i Metas version bjuder in betraktaren till en privat och ostörd blick.*

# Metas inre rum

På 1990-talet chockade hon konstvärlden med sina installationer. Nu är Meta Isæus-Berlin tillbaka där det började – med måleriet.

**Text IMKE JANOSCHEK**  
**Foto ANNE NYBLEAUS**  
**Koordinator ANETTE MÖRNER**

**P**å det antika arbetsbordet står en kvist schersmin som fick följa med från lantstället i Fiskebäckskil till den stora vita vindsateljén på Kungsholmen. Meta Isæus-Berlin följer min blick och kommenterar: »Det är den bästa, allra bästa doften. Jag älskar när man kan fånga en hel känsla i en mikrosekunds doft och får tillgång till en helt egen värld, sina minnen, tankar. Det kan vara att gå lite för nära ett kokt ägg, till exempel. Alla minnen som finns i den lukten.«

Hon skrattar. Ateljérummet är fantastiskt. Det ligger högst uppe i en gammal torkvind på Kungsholmen. Innan jag hittar vrrrar jag omkring bland mörka vindsförråd, i kvava gångar, läser på skyltar som visar vägen till tvättstugan. Sedan slås plötsligt en dörr upp och besökaren möts av luft, vita väggar, hundratals penslar och färgburkar, konst, böcker och ett fruktfat med körsbär, jordgubbar och persikor. Dörren till den lilla terrassen står öppen och bjuder på utsikt över takåsarna. Men Meta vill sitta inne, för att det blir mer koncentrerat så.

Mot kortsidan av rummet står ett par av hennes tavlor, på bordet en stor datorskärm. En trappa ner, direkt under ateljén, finns det privata boendet. Närheten till privatlivet stör henne inte det minsta i skapandet.

»Häruppe kan jag koppla bort familjen helt. Jag kan skilja väldigt bra på arbete och familj. Det är som vatten och olja för mig, inget svårt alls.«

META BLEV UNDER 1990-TALET känd för sina installationer, ofta brutala och poetiska med en tajt anknytning till inredningar. En av de mest kända är vattenrummet, som fanns med på boendemässan Bo-01 i Malmö. Det var en lägenhet

helt översköld av vatten, i badrummet forsade vattnet både ur toaletten och kranen över handfatet, i en aldrig sinande ström. Bara ljudet av detta forsande kunde få en husägare att darra på manschetterna. Synen blev till ett av de mest bestående intrycken från hela mässan.

NUFÖRTIDEN GÖR META inte längre installationer. Hon målar. I artiklarna om henne beskrivs ofta 2006 års *Mitt i karriären*-utställning på Liljevalchs som en nystart för hennes måleri. Själv känner hon väl mer att hon alltid har målat. Men inte visat det offentligt förrän just på Liljevalchs, »där allt brakade loss« för att säga det med hennes egna ord. Måleriet har dock alltid funnits som uttrycksätt, sen hon var barn. »Jag kommer oerhört tydligt ihåg hur jag bestämde mig för att måla. Jag vantrivdes i skolan och hade sökt mig till olika gymnasier, och bytte ett par gånger för att jag inte hittade rätt. Till slut sökte jag in till en skola med estetisk linje. Där sa studievägledaren till mig: Du har sökt en utbildning där man ska ha ett snitt långt under ditt eget medelbetyg. Vad vill du här? Du kommer att bli komplett understimulerad.«

Meta pausar.

»Det var som om någon klippte av ett band, snipp snapp, på båda sidorna. Hon frigjorde mig. Helt otroligt. Det nästa jag minns är att jag stod ute på gatan utanför den skolan i en telefonkiosk. Jag ringde min pappa och sa: »Jag slutar med skolan. Jag ska måla.««

Och Metas pappa, som själv var målare, svarade: »Jag vet en skola där man får måla hela dagarna.«

Meta berättar att hon alltid har sett och upplevt färger väldigt starkt. I konstskolan målade hon modeller under tre >



Idéer, skisser och infall hamnar på inspirationsväggen.



På kortsidan hänger bilder från den nyss avslutade utställningen *Lockrop och dess efterskalv* som visades på Olle Nymans ateljé i Saltsjö-Duvnäs; *Flytten, Strömmar och underströmmar* samt *La Danse à la ville*. Sistnämnda är en parafra på Renoirs berömda målning med samma titel.

## »Först efter pappas död kunde jag börja måla igen.«

› år. Sedan såg hon en vårutställning på Konstfack, där det fanns en helt monokrom tavla, någon hade jobbat med textil och tagel.

»Det blev en sådan chock. Jag cirkulerade länge kring det verket och förstod inte vad jag såg. Det var väldigt spännande. Jag kände att jag hade slösat bort mitt liv på modeller, det var ju helt uppenbart textil som gällde.«

Det var ett startskott för installationerna, men först gjorde Meta en liten omväg via en utbildning på Handarbetets vänner och textila arbeten. Uppbrotten och vägvalen är väldigt tydliga och skarpa för Meta. Först måleriet, sedan installationerna, vattnet. Sedan måleriet igen. Ofta återkommer hon till saxen som klipper av en tråd, snipp snapp, hon är klar med en sak, och så kommer någonting annat.

»Jag blev så besatt av vatten. Jag kunde lika mycket om rör som en rörmokare. Men installationerna blev också väldigt tungrodda. Det blev för mycket till slut.« Efter faderns död, 2000, greppade hon penseln och började måla igen. Först hemligt. »På ett sätt var det synd, för han tyckte hela tiden att det var slöseri att jag inte målade. Han ville gärna

det. Men det blev först efter hans död som jag var redo. Det kändes som en enorm befrielse att börja måla, det är ju mindre råddigt än installationer. Och jag bar på en enorm depå, det bara kommer nya målningar hela tiden, i och med att jag har hållit tillbaka under så många år.«

Precis som i installationerna handlar hennes konstverk i dag om rum.

»För mig kretsar mycket kring det inre rummet, dit man kan gå när man vill, ens inre salar, föreställningar och världar, där man hämtar kraft.«

META ISÆUS-BERLINS DÖTTRAR STÅR OFTA MODELL. De är 20 och 22 och på väg att flytta hemifrån. När jag hälsar på i ateljén hänger målningen *Flickan flyttar hemifrån* på väggen. På bilden syns en flicka med ett bergsmassiv och ett virvlande vattenfall i bakgrunden.

»Jag gestaltar deras uppbrott och den turbulens och de känslor det väcker. Det är oerhört stort. Mycket större än när jag själv flyttade hemifrån, det var tämligen odramatiskt. Kanske för att vi bereder mer plats för barn nu än då. Alla ›



Meta Isæus-Berlin i sin ateljé, där hon målar.

**META ISÆUS-BERLIN**

**Ålder:** 48. **Yrke:** Konstnär. **Bor:** Lägenhet på Kungsholmen och sommarhus i Bohuslän.

**Aktuell med:** Utställningen *Moon Dreams* från den 7 september i Baukunst Galleri i Köln. Kvinnor på Gränsen, retrospektiv på Bohusläns Museum och Konsthallen, Uddevalla, mars 2012.



De båda döttrarna är ofta modeller i Meta Isæus-Berlins konst. *Systrarna går igenom nattens bändelser* hänger på en vägg i ateljén. (Konstverket är beskuret på sidan).



## »Man kan göra en hel utställning bara om att flytta.«

› känslor det väcker upp. Man skulle faktiskt kunna göra en utställning som bara handlar om att flytta.«

Vi fördjupar oss i katalogen från utställningen som nyligen pågick ute på Olle Nymans Ateljé i Saltsjö-Duvnäs: *Lockrop och dess efterskalv* kallade Meta den för.

Här är det målningar av döttrarna som samtalar om nattens begivenheter, ett samtal där modern står utanför. I utställningen ingick också ny- och omtolkningar av stora mästares verk, som *La Danse à la ville* av Renoir och *Näcken* av Josephson.

»Jag tycker att man visst kan göra så«, säger Meta. »Många av dessa verk mår gott av ett annat perspektiv. Just när det gäller utställningens tema, ›lockrop«, kom jag in på *Näcken* som är till för oss kvinnor, han är vår variant på skogsrån och sirenerna. Ja, och vad har hänt med *Näcken*? Han har blivit förlöjligad. Det är så typiskt, omvärlden har gjort honom lite tjockmagad och lite full.«

Tavlan visar *Näckens* ryggtavla och nacke ur ett mycket nära perspektiv. För mig beskriver det den fredade betraktarens blick, när hon är helt utanför näckens synvinkel och fritt kan objektifiera, njuta av den sensuella ryggtavlan utan att

behöva fundera kring sitt eget utseende, lyssna på musiken och locktonerna.

Meta nickar nöjd. Precis så, säger hon. Vi kommer in på förebilder, inspiratörer, stora mästare och samtida.

»Jag hatar att behöva säga Monet, men så är det. Diset och suddet. Jag tycker att hans i grunden monokroma uttryck är fantastiskt. Botticelli som gör det här genomskinliga, som gelévatten.«

PÅ AGENDAN STÅR UTSTÄLLNINGAR I KÖLN från september (målningar på temat Arkadiska landskap) och Uddevalla under 2012, där det planeras en retrospektiv. Meta vill vinkla denna kring ett ämne, Kvinnor på gränsen. Hon ska gå igenom allt hon gjort och ta fram kvinnornas extrema känslouttryck i sina verk, och då även visa några av sina allra tidigaste målningar.

När tar hon ledigt? Meta skrattar.

»Jag tar ledigt när omvärlden tar vid. Det går inte att vara kreativ eller skapa konst när man har varit på Lucia i skolan, eller hur. Och det är bra. Familjen gör att jag tar pauser, annars skulle jag jobba jämt.«

**Ateljén har mycket hemkänsla, på takterassen växer vin i kruka och ljumma vindar sprider en nästan italiensk stämning över takåsarna.**